

Lednicko - Valtický areál

Vznik Lednicko - Valtického areálu na rozsáhlém území volné přírody s lesními a vodními plochami v oblasti jižní Moravy je datován na přelom 18. a 19. století. Do zdejší krajiny byly v této době umístěny zajímavé architektonické útvary v podobě zámků, zámečků a jiných přírodně dekorativních staveb, které dotvářejí romantický styl oblasti a doplňují stavby starší a významnější, kterými jsou především Lednický a Valtický zámek se svými parky.

Stavební vývoj Lednického zámku, jedné z nejkrásnějších staveb romantické architektury, je spojen s rodem Lichtenštejnů, kterým patřila tato oblast již od poloviny 13. století. Ale teprve v roce 1632 začal kníže Karel po svém návratu ze studijních cest po Evropě s výstavbou zámku v barokním stylu. Tehdejší projekt vypracoval Johann Bernhard Fischer z Erlachu. Z této barokní etapy se z větší části zachovaly však jen budovy stájí. Vlastní objekt zámku v dnešní novogotické podobě je od poloviny 19. století, kdy byl přestavěn z původního barokního slohu architektem Wingelmüllerem ve stylu anglických staveb. K reprezentačnímu křídlu zámku přiléhá 92 m dlouhý skleník s tropickou vegetací z roku 1845 ojedinělé železné konstrukce, jediné svého druhu na evropském kontinentě. K zámku a skleníku přiléhá zámecká zahrada zbudovaná podle projektu florentského architekta Vincenza Michelliho v 80. letech 19. století. Benátská kašna v zahradě je z roku 1640 od kameníka Petra Materny.

K celému komplexu náleží rozsáhlý park. Již na konci 18. století se zde začaly pěstovat vzácné dřeviny. Park měl však zásadní problém - záplavy. Proto nechal kníže Josef Jan I. vybudovat mimořádné meliorační dílo podle projektu Bernarda Petriho. V letech 1805 - 1811 byla vyhloubena vodní nádrž a získaná zemina použita na hráze a ostrůvky spojené mosty. V tomto prostoru bylo postaveno několik romantických staveb, například maurská vodárna, akvadukt nebo unikátní stavba minaretu z let 1798 - 1802 od architekta Josefa Hardtmutha. Minaret je 62 metrů vysoký, má tři galerie a výzdobu v maurském stylu. Období romantické architektury se projevilo i ve stavbě loveckého zámečku Janův hrad v podobě středověké zříceniny z roku 1810 též podle Josefa Hardtmutha.

Druhou dominantou Lednicko - Valtického areálu je zámek Valtice. Toto sídlo Lichtenštejnů vzniklo rozšířením a přestavbami renesančního zámku z druhé poloviny 17. století. Dnešní podoba ve stylu vrcholného baroku je z 18. století a byla realizována Domenicem Martinellim podle projektu Johanna Fischera z Erlachu. I tento zámecký komplex je obklopen parkem.

Další nové architektonické objekty v lednicko - valtické krajině začínají vyrůstat v první polovině 19. století. Roku 1802 nedaleko Valtic vzniká zámeček Belveder jako součást bažantnice s voliéry. Projekt je od Josefa Hardtmutha, který též navrhl usedlost Nový dvůr. Je to rozsáhlý čtvercový komplex budov upravený vestavbou rotundy. Vnější část sloužila jako altán pro výletní společnost. Koncem 19. století zde byl zaveden chov koní, který je zde i dnes.

V letech 1812 - 1813, opět podle projektu Josefa Hardtmutha, vznikl klasicistní lovecký zámeček - Dianin chrám - zvaný též Rendez - vous v podobě antického vítězného oblouku. Reliéfní výzdoba na průčelí je od sochaře Josefa Kleibera.

V roce 1814 provedl Josef Körnhönsel podle svého návrhu výstavbu Rybnického zámečku na severním břehu Prostředního rybníka. Tentýž autor vypracoval v roce 1817 projekt malebné stavby Apollonova chrámu vyzdobeného postavami z antické mytologie. Chrám je umístěn nad Mlýnským rybníkem, odkud se otevírá nádherný pohled na lednickou krajinu.

Na návrší nad Valticemi zvaném Rajstna na česko - rakouských hranicích dal Jan Josef I. z Lichtenštejna v letech 1810 - 1817 vybudovat monumentální stavbu Kolonády.

Dalším zajímavým objektem v Lednicko - Valtickém areálu je chrám Tří grácií z roku 1824 podle návrhu France Engela. Sousoší antických bohyní od Leopolda Fischera stojí uprostřed obloukové kolonády se sochařskou výzdobou.

Na historické čáře hranice území Moravy a Rakouska poblíž obce Hlohovec na břehu rybníka stojí klasicistní Hraniční zámek podle původního projektu France Engela z let 1826 - 1827.

Zajímavé stavby krajinné architektury doplňuje otevřená novogotická kaple sv. Huberta stojící v Bořím lese z roku 1854 od George Wingelmüllera se sochou sv. Huberta - patrona lovců.

Celý tento komplex je protkán množstvím alejí a je jedinečným útvarem krajinné architektury.

Lednicko - Valtický areál byl zapsán v roce 1996 do seznamu světového dědictví UNESCO. Tímto zápisem byl potvrzen celosvětový význam tohoto pozoruhodného urbanistického celku estetického spojení uměle vytvářené krajiny s přírodou.